

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XI Nr. 33

VINERI 19 AUGUST 1955

4 PAGINI, 25 BANI

Trăiască 23 August,

marea sărbătoare națională a poporului nostru,
ziua eliberării României de sub jugul fascist!

MIKOLA NAGNIBEDA

Balada griului

Coboară roș amurgul
Pe cîmp aurit
Trudiți, secerătorii
La cină au venit.

În luptele cumplite
Purtam griul iubit;
La Stalingrad, năpraznic,
Focul l-a pirjolit.

Trosnește, cîntă focul
Sub cerul instelat
Ba se mai stinge — o clipă,
Ba saltă-nvăpăiat.

Cînd mă rîrîr-n luptă
Pe-un cîmp îndepărtat,
În ranița-mi și griul
În singe s-a scaldat.

Ce bine-i cu prieteni
La foc să stal tăcut,
Armonica să-ți cînte
De anii ce-au trecut.

După spital, prin colțuri,
În aspre bălăii,
Prin marșuri, ploaie de gloanțe,
La Dunăre sosii.

Imi amintesc, flăcăii
Cum lume-au colindat,
Europa — aproape toată,
Mancuria-n lung și-n lat.

Frățește-n România
Tărâniți ne-au primit,
Doar petece de țărîni
Avea cel asuprit.

Pe cîți din ei chiar Stalin
L-a-mbrățișat zîmbind,
Pentru Varșovia, Viena
Și Sofia și Berlin.

Lîngă Ploiești odată
Într-un sătuc golăș
M-a omenit la cină
Clăcașu-Ion Ceadăș.

Pe lîngă foc, din aripă,
Sub geana serii moi,
Bat amintiri trăite
În anii de război.

Și lui l-am dat atunci
Tot griul meu iubit:
— De vrei să fii ferice
Să-l semeni negreșit.

În urmă zboară gîndul
Spre al Dunării asalt,
Spre Praga cea-nsorită,
Spre visul lor înalt.

Pe slobode ogoare
El a crescut la noi;
Prin foc, prin cruntă luptă
Eu l-am adus în voi.

Visează duși flăcăii,
Eroi ai muncii azi:
Miresme, rouă — noaptea
Le-așterne pe obraz.

...Sosiră ani de pace
Și eu visez, gîndesc,
C-a dat în pirg tot griul
Pe-ogorol românesc.

Cît feții cel din basme
Dorm snopli pe ogor,
Puzderie de stele
Intînd pe văi, covor.

Și că un spic m-adaștî
La Dunăre cu drag,
Parcar simți că-n zare
L-așteaptă-un frate-n prag!

Doar undeva batoze
Vulesc necontentî;
Cîți, prin tranșei, o noapte
Ca asta și-au dorit!

Și nu-mi venea a crede
Era o toamnă-n tot,
Romîni în Uniune
Ca oaspeți vin la noi.

O stea clipește, albastră:
E parc-al păcii sol...
Nu dorm secerătorii,
Cîi cîntă mai domol.

Veniră să învețe
Să crească-ogor-urîș
Și printre ei, n-ai crede,
E chiar Ion Ceadăș.

— Ia potoliți cîntarea! —
Un glas pe cîmp vul,
— Dau fir poveștii mele...
Un combiner rostii.

Ne-am strîns la piept ca frații,
Virtos ne-am sărutat:
— Ei, cum o duci? — Bogat îs.
— Dar tu? — Și io-s bogat!

Femeile torcătoare
Se asezară jos
Și se-așternu tăcerea
Pe cîmpul cel mînos.

— Îți mulțumesc, îmi zise,
De darul tău frățesc:
Azi îi culegem rodul
Pe cîmpul românesc.

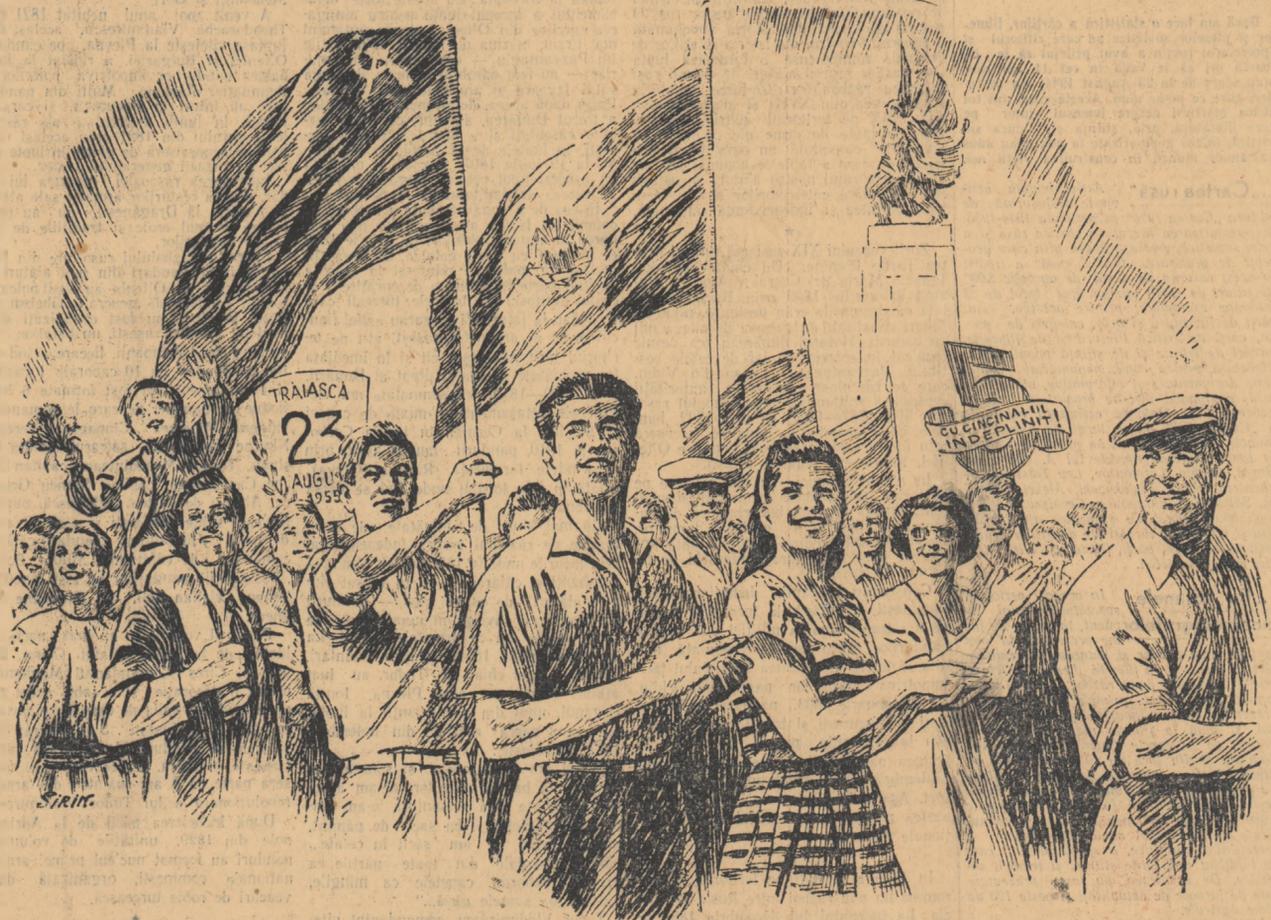
— Cînd se lăsă războiul
Spre-al țării noastre plai,
De pe ogor colhoznic
Eu niște griu lua.

Pe slobode ogoare
El crește înmîit,
Aripi l-a dat poporul
Ce ni l-a dăruit.

Vreo patru pumni de boabe
În ranița-mi pusei
Și le-am purtat de grijă,
Ca armei, prin tranșei.

...Stau neclintit flăcăii
Visează cînt și floră
Și focul vesel mină,
Pe cîmpuri, aurori.

În romînește de M. COSMA

Gînduri de ziua mării sărbători

Acad. prof. dr. C. I. PARHON
președintele A.R.L.U.S.

În cîmîneața aceasta sărbătorească, încerc să cuprind cu ochii închipuirii privești și oameni de pe cuprînsul patriei mele. Vad țarași parcă aievea săcutul pitit după dealurile lașilor, unde am lucrat ca medic tînăr, acum aproape jumătate de veac. Călătorind pe drumurile închipuirii, deschid printre mine: Văii Jialui, ajung în cetatea Reșiei și a Hunedoarei — acolo unde bate inima de oțel a țării. Cu ințelea care-i este caracteristică, gîndul a unge la pescarii Dunării, la pădurarii Maramureșului, la cărturarii Clujului. — În toți acei, care prin truda brațelor și minții, sporesc bogăția și puterea patriei. Peste tot, în aceste zile, e aceeași atmosferă înălțătoare. Ca un singur om, țara înceagă, întregul popor muncitor, prăznuiește cu bucurie ziua de 23 August — cea mai mare sărbătoare națională a poporului român.

Cu fiecare an care trece, sporește strălucirea acestei zile — piatră de hotar, moment de cîntură în istoria patriei. Căci cu fiecare an, tot mai bogate și mai strălucitoare sînt roadele lui 23 August. Vor trece ani, decenii și secole, dar secerarea timpului, departe de a umbri, va aduce, dempocirivă, o tot mai mare glorie acestei zile. Generații după generații, oamenii patriei mele se vor aplice deasupra acestei pagini din istoria poporului, și-și vor simți inimile înaripate de cele mai înalte simțămînte. An după an și veac după veac, va răsună pe aceste plaiuri cuvînt de dragoste și recunoștință față de poporul-frate sovietic, ale cărui armele biruitoare în cea mai crîncenă încheștare, din cîte a cunoscut vreedată istoria, ne-au adus libertatea, pulința ca poporul român să-și ia soarta în propriile sale mîini. Poporul va proslăvi mereu pe luptătorii cîetîi ai clasei muncitoare care, conduci de gloriosul Partid Comunist Român, au pus capăt odioasei dictaturi fasciste, au ridicat armele zigonit și cotropitorii hitleristi, cucerind libertatea și independența națională a țării. Singele vărsat pentru libertate nu a curs în zadar: visul răsuleților de la Boblna, visul aprig al lui Horia și Gheorghe Doja, visul înecat în sînge al răsuleților din 1907 s-a împlinit, a devenit realitate. La 23 August 1944 poporul și-a luat soarta în propriile sale mîini și a pășit cu îndrăzneală pe un drum nou, cel mai mareț din întreaga sa istorie.

De atunci au trecut 11 ani. În viața unui popor, 11 ani reprezintă desigur un răsîmp scurt, pe care deseori istoria nici nu-l consemnează. Dar acești 11 ani din viața poporului nostru — cît de minunați sînt, cît de bogăți în fapte cu adevărat istorice! Sintem încredințați că urmașii noștri, care vor studia istoria acestor ani de lupte îndrîjite și victorii de seamă, ne vor învidia pe noi, cei care avem marea

fericire de a fi contemporanii acestei epoci glorioase. Desigur că ei, care vor trăi într-o țară socialistă înfloritoare, în care cercurile științei și tehnicii celei mai înaintate vor fi puse în serviciul fericirii omului, numai cu greu își vor putea închipui ce a fost viața țării și a poporului înainte de 23 August 1944. Ei, oamenii mîndri și liberi ai veacului socialist, nu vor putea înțelege, probabil, pe deplin condiția mizerabilă, degradarea și sărăcia la care o minoritate exploatatoare omnipotentă osîndise zdrobitoarea majoritate a poporului. Ce simțămînte vor încerca umășii aceștia ai noștri cînd vor lua cunoștință că pînă la 23 August 1944, poporul nostru, — iscusit, întreprinzător și harnic, — era cu totul la cheremul altora în ceea ce privește industria, că nici măcar l-a sută din utilajul necesar nu era produs în țară? Ce vor simți cînd, oprindu-se în fața unui obiect expus la muzeu vor afla că e un plug de lemn — unul din milioanele de pluguri de lemn cu care țărănul nostru trudea din greu pe petecul său de pămînt, pentru a-și agonisi o coajă amară de mămăigă? Și ce vor simți acești urmași semeți ai noștri, cînd vor citi că sub stăpînirea burghezei și a moșierimii, poporul român dobindise tristă faimă de a fi printre țările cu cel mai mare număr de analfabeți, cu cel mai ridicat procentaj de mortalitate infantilă, țara, pelagrei și a tot felul de alte boli speciale?

Ca dintr-un coșmar întunecat, gîndurile se vor întoarce spre realitatea luminoasă și caldă a zilelor noastre. Cu cîtă recunoștință și admirație vor afla despre efortul constructiv al poporului, care sub conducerea partidului clasei muncitoare, a desfășurat o luptă aprigă și plină de sacrificii, reușind să lichideze într-un răsîmp scurt crunta înăpăcîre lăsată moștenite de regimul burghez-moșieresc, să dea imbold dezvoltării tuturor ramurilor economiei naționale, să transforme România într-o țară cu o industrie și o agricultură în plină dezvoltare. Despre acest mareț efort constructiv al poporului, care l'bea și stăpin pe soarta sa și-a desfășurat larg aripile de vultur, le vor vorbi în versuri înaripate cele mai de seamă opere ale celor mai buni poeți. Dar, mai de-a dreptul și mai deplin, patosul epocii noastre ei îl vor înțelege, poate, din sîmbra marelă a cifrelor, atunci cînd vor afla că, încă în cursul anului 1953, producția industrială a țării a întrecut cu aproape de 3 ori producția anului 1938. Și ca în fața unui lucru dintre cele mai mărețe, vor vibra de emoție și mîndrie alînd cum robii de atîdată ai patronilor

s-au priceput și se pricep să gospodărească statul, să conducă fabrici, uzine, să înțelegă cele mai de seamă funcții de răspundere. În avîntul tot mai impetuos al întrecerii socialiste pentru îndeplinirea sarcinilor primului plan cincinal, ei vor descifra un mare înțeles al timpurilor noastre. Tot așa, din rivna neobosită a miilor de țărani colectivisti, din forța de atracție tot mai mare pe care gospodăriile colective o exercită asupra țărănimii cu gospodării individuale, urmașii noștri vor desprinde schimbarea care s-a produs, ca urmare a sprijinului partidului și a statutului democrat-popular, — în conștiința țărănimii muncitoare.

Dar, sînt încredințat că cel mai mult vor stărui acești urmași ai noștri asupra schimbărilor care în anii regimului democrat-popular s-au produs în viața de toate zilele a oamenilor. Ei, pentru care munca va fi devenit de mult o necesitate firească a unui organism sănătos, nu vor putea să nu încerce un simțămînt profund de admirație și bucurie aflînd cum statul nostru democrat-popular, pe baza progresului necontentat al economiei naționale, a lichidat plaga șomajului, asigurîndu-i fiecăruia dreptul la muncă plătită după cantitate și calitate. Același simțămînt vor încerca, desigur, aflînd că în regimul democrat-popular problemele sănătății, asigurărilor sociale, protecției și securității muncii, au devenit probleme de stat de cea mai mare însemnătate. Marelă număr de cluburi, școli, spitale și maternități construite în acești 11 ani, sutele de mii de oameni ai muncii trimiși în fiecare an la odihnă în cele mai frumoase stațiuni, creșterea considerabilă a numărului elevilor și studenților, înflorirea fără seamăn a științei, culturii și artei — toate acestea le vor spune desigur celor care vor veni după noi, tot așa cum ne spun în prezent și nouă, că fricărea poporului este legea de bază a vieții noastre, principiul suprem care se află la temelia întregii activități a partidului și a statului democrat-popular.

Și întocmai ca și pentru noi, pentru cei care vor veni după noi va fi limpede că toate florile vieții noi, bucuria și mîndria zilelor noastre, au răsărit, au crescut și crește datorită soarelui libertății și prieteniei de la răsărit. „Frați și surori din patria mea! Minunat este drumul pe care l-am străbătut în cei 11 ani, cu adevărat mărețe sînt perspectivele care se deschid de aici înainte în fața poporului nostru! Insufleții de aceste luminoase perspective, sub conducerea departe văzătoare a partidului, să mergem înainte, să învingem toate greutățile și piedicile care ne mai stau în cale, să luptăm și să muncim cu puteri încheite! Căci munca noastră este fericirea noastră.

Unsprezece ani

Acad. MIHAIL RALEA

Aniversările marilor evenimente naționale sînt prilejuri de definire a telurilor supreme urmările de popoare, de bilanțuri ale celor realizate în răsîmpul parcurs.

Sînt unsprezece ani de cînd patria noastră a fost eliberată de sub călcîul hoardelor hitleriste de către Armata Sovietică. Ceva mai mult de un deceniu, — interval scurt cît o fulgerare în viața unei națiuni și totuși ce radicală schimbare în structura vieții noastre! Țara noastră s-a transformat dintr-una „emi-nanțate agricole”, într-o țară cu o industrie în plină dezvoltare.

Un elan cultural și artistic fără pereche a semănat peste tot teatre, filarmonii, expoziții și mișcări de cărti noi. Copiii și oamenii sînt rumeni la față. Un popor nou și proaspăt a crescut viguros în acești ani.

Și anul acesta, potrivit unei obicei de-venit tradiție, harnicul nostru popor, în frunte cu elasa muncitoare, întîmpină luminoasă zi de 23 August cu însemnate înfăpturi. Mirar trebui pagini întregi ca să le cuprind. Totuși, nu mă pot opri să nu amintesc cu profundă satisfacție cîteva dintre ele. Prima uzină coccio-chimică construită în anii cincinalului, fabrica de aglomerat și centrala termo-electrică de la combinatul siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej”-Hunedoara, primele stații de televiziune și de radiorețea, siluetele elegante ale primelor autobuse românești, sint mărturii ale talentului și inițiativii creatoare a clasei muncitoare, a strălucitului viitor ce ne stă înainte.

N-aș putea încheia aceste gînduri fără să-mi îndrept cu recunoștință gîndurile către minunatul popor sovietic, al cărui sprijin l-am simțit și-l simțim din plin în toate împrejurările. O nouă expresie grăitoare a prieteniei sincere pe care ne-o poartă Uniunea Sovietică, o consiliute cunoscuta hotărîre a guvernului sovietic de a acorda ajutor tehnic și științific unei serii de țări, printre care și țara noastră, pentru folosirea energiei atomice în scopuri pasnice. În acest fel, țara noastră se numără printre primele state care au posibilitatea să folosească această mare descoperire a genului omenesc.

Cuprînsă de elanul producției, patria noastră voadă liniște și pace, ca să-și urmărească fecund procesul său creator. Ea e alături de toate puterile, în frunte cu U.R.S.S., care urmărește deslindere și colaborare internațională.

Patria noastră, sărbătoreindu-și unsprezece ani de la eliberare, va merge și de aici înainte pe calea creației și a păcii.

Urările prietenului

Cuția pentru scrisori o avem jos, la intrare. Cu toate acestea, ori de cîte ori primesc vreo scrisoare din Uniunea Sovietică, factorul mi-o înmînează personal. În ochii lui miopi, care par neferice de mici din cauza lentilelor groase ale ochelarilor, se aprinde o viață stăpînită. Imi dă scrișoarea, repetînd cuvintele pe care mi le spune aproape de fiecare dată:

— Nu voi uita prietenii... Apuc nerăbdător picul alb, pe care recunosc îndată ștampila orașului Ilarkov, scrisul nervos al lui Iura Soloveiko. Nu mă uită prietenul meu!

„Dragă prietene, am făcut o pauză cam mare în scrisorile. Înainte de a-ți relata cu amănunte cum a decurs practica, vreau să te felicitez din toată inima cu prilejul sărbătorii eliberării României. Urările mele te cunosți: înflorirea necontentat patria ta!

Îți mai aduci amînte, Cezar, de „Cîntecul anului 1” pe care l-am compus la sfîrșitul primului an de studenție? Hai să zicem că nu este cine știe ce realizare poetică, dar cît entuziasm și avînt tîneresc cuprinde!

Construim cu avînt ziua de mîine. Țara-nțreagă este astăzi un șantier.

Întrecu scrisoarea, fiindcă tata vrea să adauge „cu mîna lui”, urările pentru tine”.

Gîtesc cu bucurie cuvintele scrise apăsate de Mihail Trofimovici Soloveiko, pe pagina începută de Iura. „Din partea mea și a Lukeriei Ivanovna — imi scrie bătrînul colhoznic — primește cele mai bune urări, alți tu cît și familia ta. Scrie-ne mai des și ai grijă să ne fii la curent cu tot ce se realizează la voi. Știi cît ne interesează...”

„Știu, Mihail Trofimovici! Crezi că am să uit vreedată grija, interesul prietenesc pe care le-ai arătat întotdeauna voi, oamenii sovietici, pentru țara mea?”

Mi-aduc amînte că într-o primăvară de 1 Mai, am plecat cu Iura la pîrînșii lui, în colhozul „Zarea komunizma” să petrecem sărbătoarea acolo.

După masa de prînz, pe care am luat-o în comun în livada colhozului, ne-am așezat la discuții. Eu, ca oaspețe român, eram în centrul atenției tuturor.

În grădina plutea mireasma proaspătă și tuburoasă a pomilor înfloriți, iar colțul verde al terbiu răzbișe pretutindeni.

— Știi că eu am fost în țara dumneaștră. Cu războiul — imi spusese, la un moment dat cu prilejul zilei de 23 August. Și la greu, și la bucurie, oamenii sovietici ne întînd mina lor fierbinte și puternică, de care ne rozeam cu nădejde. Aceasta-i adevărata prietenie!

Se făcuse tăcere deplină. Îl ascultam cu toți

pe Kolea Dobroliubov care evoca zilele războiului, ale eliberării noastre. — Am trecut și prin București. — Suferise mult de pe urma războiului. De altminteri, pretutindeni se cunoșteau semnele grele ale războiului.

Cîteva clipe nimeni nu zise nimic. Dar privirile tuturor spuneau mai mult decît vorbele. Tot Mihail Trofimovici rupse tăcerea.

— Povestește-ne mai bine despre țara ta — imi se adresă el.

Toate privirile mesonilor erau ațintite asupra meu. Ele exprimau prietenie sinceră și interes. Eu încercam un simțămînt de mîndrie amestecat cu îngrijorare că nu voi putea reda în toată măreția ei viața noastră nouă.

Spre bucuria mea, am constatat că multe din realizările regimului nostru le sînt cunoscute acestor oameni. Ei imi puneau tot timpul întrebări, cereau lamuriri, se interesau de toate.

„Mi-am adus amînte de această întîmplare, cînd urările lui Iura și ale lui Mihail Trofimovici, în țara care am prietenul și colegul meu de studenție mă felicită cu prilejul zilei de 23 August. Și la greu, și la bucurie, oamenii sovietici ne întînd mina lor fierbinte și puternică, de care ne rozeam cu nădejde. Aceasta-i adevărata prietenie!

CEZAR MIHALEA

Drumul unei femei

Drumetul bucureștean sau de altă parte, dacă ar păși-lama din jurul hatelor Obor, nu după multă cale ar ajunge în oaza de liniște și verdeață de la răspântia unei biserici cu un pagon de gradină. În apropiere este fabrica „21 Decembrie” pe al cărei frontispiciu roșu înfloresc ca niște crini lozine ce de acum un veac și mai bine aduce tuturor proletarilor de pe pământ vestea cea minunătoare. Pe vremea treierilor cirmuiri, aici a fost un teren de stors muncă omenească în folosul unor bogdăși care nu puseseră niciodată mîna pe coada unui ciocan; generali, medici, avocați, bancheri și — ciuita ingineri. Azi, muncitorii, zi-noaptea, lucrează numai pentru binele obștesc, de la cele mai mici scule de precizie, matrițe de linotipuri, instrumente medicale, pînă la mașinile care răscolesc cimpule, stropesc vile, primenesc locușele. Ați văzut cum se lucrează un ștergar, răbojul ce crează de oțel creșter, cu un dinte de diamant? Pînă-acum 7 ani, așa ceva ne sosea numai de peste hotare. La fel și cu matrițele de linotipuri, pînă acum 5 ani.

În sala strungurilor, lumina cade din acoperișul de sticlă ca dintr-un soarelz nevăzută. Aici, într-un ungher, stă o femeie tină rădă, stînd în fața unei rați orizontale ce prin învîrtire, aci urcă, aci coboară. Este o presă pentru pastile ce se pun la becurile lămpilor cu carbid; niște năsture albi cu două găurele, ce de aici merg la un captor de 1.300 grade. Tîru Bălășa, formatorea de nasturi luminoși, are dinaintea un mușoroi de pubere, ca făina din covată — ea îi spune creștină — din care umele un tub cilindric, îl pune sub presă, învîrtite roata, și scoate, bumbi: peste

1.000 pe zi, măcar ca norma e mai puțin de 500.

Acum mai bine de 10 ani, a venit aici ca femeie de serviciu la cantina fabricii. Nu știa carte. Și s-a întîmplat că pasirea ei către altă lume să fie chiar în primele zile cînd ostile birourilor din rădărită dădeau pămîntului nostru izbăvirea de hoardele celor care purtau pe steaguri crucea în chip de pînțar, iar aceștia umide țenei de pe șesurile teleorăniene, izbăvirea de pînțarii care jeseau peștele suflarea satelor pînă în interiorul și a nosului.

„Tot într-o zi de 23 August, Tîru Bălășa a căpătat carnet de lucrătoare calificată la strung și freză. Citește. Scrie. Socotește.

— Din ce parte de loc? o întreabă.

— Din Teleorman.

— Ce sat?

— Acum îl zice Nicolae Bălăescu.

— Și mai-nainte?

— Voda Carol! zimbeste Jeneica.

— Bălășa poatește cum chibăritul la lău, pe vreme de lîns, trei stînjini de pămînt pentru un sac de pomb, cum l-au dus peșberbașu la postul de jandarm, cum l-au bătut, cum i s-a tras moartea, cum ea și-a luat lumea-n cap cu cei doi copii. Spune, și minile nu stau. Numai o clipă lasă roata, face palmele căuș, ia o grămjoară de pubere, mi-o întinde și zice:

— „Uite-așa da hoțu mălăiu cu porțoara, la muncă!”

— Astăzi, între cele 200 de lucrătoare cîte numără fabrica, Tîru Bălășa este înfrunță și la lucru și la cîștig. Are abia 40 de ani și ar vrea să mai muncească încă — pe altă, dar nu la bumbii de lumină, ci la strungul care împrescă scintile.

— Mai veselă munca de strung! zice Bălășa.

— De ce?

Carnet

In 11 ani...

Dacă am face o statistică a cărților, filmelor și pieselor sovietice pe care cititorul și spectatorul român a avut prilejul să le citească ori să le vadă în cei 11 ani care s-au scurs de la 23 August 1944, am descoperi cîre ce ne-ar umi. Aceste cifre sînt tot atîtea marturii despre imensul ajutor pe care literatura, arta, știința și tehnica sovietică, înscen populare și noi, le-au adus oamenilor muncii în construirea vieții noi.

„Cartea rusă” Astfel, bogata activitate desăvîrșită de editura „Cartea rusă” în perioada 1944-1955 în popularizarea literaturii clasice ruse și a celei sovietice, este exprimată prin cifre deosebit de grăitoare. „Cartea rusă” a tipărit în acest rîstimp un număr de aproape 2.000 de titluri de cărți, într-un tiraj total de 25 milioane exemplare; printre acestea, sînt cărți de literatură și artă, culegeri de poezii, cărți de critică literară și de filozofie, lucrări de istorie și de știință populară, literatură pentru copii, numărătoare de povestiri documentare și informative, albume de artă, culegeri de broșuri de cultură generală etc. Datorită activității editurii „Cartea rusă”, mase largi de oameni ai muncii din țara noastră au putut să citească în limba maternă operele lui A. Ostrovski, Gogol, Puskin, Lermontov, Lev Tolstoi, Gogol, Cehov, Maikovski, Alexei Tolstoi, M. Solohov, I. Ehrenburg, Cernisevski, Șolohov, povestirile științifice ale lui I. P. Pavlov și multe alte lucrări ale diferiților prozatori dramaturgi, poeți, filozofi și critici clasici și sovietici.

Pe ecranele In această perioadă spectacolului românesc, în satele de țară, me prezentate la noi în țară cum frățele și muncă omenească. Începînd cu filmele „Lenin în Odesa”, „Ora sașă după război”, „Copiii lui Iosif Stalin”, „Mășinile” și „Mășinile”, prezentate în țara noastră în urmă cu 11 ani, și pînă la filmele mari din ultimă vreme, pe ecranele cinematografelelor din Capitală și din țară au rulat peste 500 de filme artistice sovietice de lung metraj. La cinematografele „Timpuri Noi” din București și din țară au fost prezentate peste 1.600 de filme documentare cu diferite subiecte din domeniul medicinei, tehnicii, a cercetărilor științifice, a sportului și a., care au întărit realizările științei și tehnicii sovietice. De asemenea, au fost prezentate sute de jurnale de actualități și peste 120 de filme agricole.

Lubite de oamenii muncii, filmele sovietice atrag milioane de spectatori; numai filmul „Căderea Berlinului” a fost vizionat de aproape 4 milioane de spectatori. Numărul total al spectatorilor din țara noastră care au văzut filme sovietice în acești 11 ani se arca la impresionanta cifră de 350.000.000.

„La teatre” Alături de piesele dramatice clasice ruse: Fonvizin, Griboedov, A. Ostrovski, Gogol, A. Cehov, pe scenele teatrelor românești s-au prezentat nenumărate drame și comedii ale scriitorilor sovietici. Numai în ultimii 5 ani teatrele noastre au pus în scenă peste 90 de piese noi, clasice și sovietice.

În repertoriul teatrelor noastre, alături de piese clasice ca „Revizorul” lui Gogol, „Podurea” și „Fata fără zestre” de A. Ostrovski, „Pescarusul” și „Trei surori” de A. Cehov, „Azilul de noaptea” și „Micii burghezi” de M. Gorki, găsim piese ale autorilor sovietici, ca „Lubov lazoava” de V. Trenov, „Rupitura” de B. Lavrenko, „Crîngurile de cămin” de A. Korneiciuk, piese de A. Simonov, V. Ioanov, Arbuzov și a. Unele piese au fost în mod deosebit îndragite de spectatori și s-au jucat la noi în sate de reprezentări. Astfel, „Mașenka” s-a jucat de peste 700 de ori, „Revizorul” de peste 350 ori, „Floarea purpurie” de peste 400 de ori, ș.a.m.d.

File din istoria frăției de arme romino-ruse

Astăzi, de marea sărbătoare a lui August 23, poporul român chestie cu a-dîncă recunoștință amintirea înaintașilor săi care de-a lungul secolelor, pe cîmpurile de bătălie, au fărîșit tradițiile frăției de arme romino-ruse, tradițiile prieteniei de nezdurnică cu marele popor rus. O pagină glorioasă din istoria zbuciumată a poporului nostru, din istoria relațiilor de prietenie romino-ruse o formează lupta voluntarilor romini alături de ostașii ruși în timpul războaielor ruso-turce purtate la sfîrșitul veacului XVIII și începutul veacului XIX pe teritoriul patriei noastre. Eroicele fapte de arme ale „pandurilor” voluntari constituie un cîmpanant prilej de evocare a luptelor comune purtate de fiul poporului nostru alături de ostașii ruși împotriva cîmpărilor străine și pentru libertatea și independența națională.

Zorii veacului XIX sosiseră tulburi pentru Țările Romîne. Un călător spaniol, Ignacio Maria del Corral y Aguirre, trecînd în aprilie 1800 prin București relatează că drumurile erau nesigure, pline de lăhări constituiți în corpuri de cîteva mii de oameni. Hotărul dînzărean era vesnic încălcat în scopul de jaf de celele vestimentale Pazvantoglu — pașa din Vidin, care se răsculase împotriva autorității centrale a sultanului. În mai 1802, baroanele lui Pazvantoglu, după ce trecuseră prin foc și sabie orașele și ținuturile Oteniei, au intrat pînă la Pitești.

În aceste vremuri au luat naștere pe teritoriul țării primele formațiuni de panduri, miliții de țară bucurînduse de oarecare privilegii din partea domniilor. Aceste formațiuni participau la lupta împotriva jefuitorilor turci, îndeosebi pe teritoriul Oteniei.

Constantin Ipsilanti, domnitorul Țării Românești, a hotărît, la începutul anului 1803, transformarea miliției de țară a pandurilor într-o armată regulată, menită să apere integritatea teritoriului țării împotriva atacurilor pașei de la Vidin. La 25 ianuarie 1803, pandurii au fost aduși la București și transformați în unități la dispoziția puterii centrale. În fruntea pandurilor a fost numit, la 13 septembrie 1803, episcopul Nicolae Gîrziș. Așa a luat naștere în mod oficial oastea pandurilor, germentul armatei naționale moderne.

În 1806 a început pe teritoriul țărilor romine un nou război între Rusia și Turcia. La începutul lui decembrie 1806 avangazărele armatei rusești, comandate de generalul Mîhoradovici, au eliberat Bucureștii de sub stăpînire turcească. După eliberarea Bucureștilor, la 19 decembrie 1806, s-a trimis poruncă ispravnicilor județelor Vilcea, Gori și Mehedintzi ca toți pandurii, care fuseseră în slujbă la București și Craiova să se adune la București. A doua zi, la data de 20 decembrie 1806, prin hotărîre domnească a fost numit conducător al oastei pandurilor Theodorache Vladimirescu „vătaf la plaiul Muntei de sus” (Cîșani), aceiași care peste 15 ani avea să ridice norodul și oastea pandurilor la lupta de eliberare națională și socială a poporului român.

La începutul anului 1807 comandamentul rus a trimis în Otenia pe generalul de cazaci Isaiev cu un detașament în care se aflau și panduri. Zilot Romînul scrie în cronică sa următoarele cu privire la misiunea detașamentului generalului Isaiev:

„La Craiova au trimis comandantul Michelzon pe Isaiev generalul... și de aci se luară de mină rușii cu pandurii de

TITINA CALUGARU „Prietenia romino-sovietică” (pictură)

August, 1944

Cercetașii lui Zabarov galopau de multă vreme, departe, înaintea diviziei. Le veneau în sfîmținare, într-un convoi nesfîrșit, soldații romini. Aceștia nici nu se puteau numi prizonieri: pe romini nu-i făcea prizonieri nimeni. Văzîndu-le pe ostașii sovietici, rominii îi salutau cu grabă, ducînd mîna la capetele lor cu colțuri, și strigau:

— Armata Roșie! Armata Roșie!...

În loc de puști, aveau la ei felurite obiecte de piele: căpeștre, șei și alte lucruri care ar fi putut să fie lîne de fotos în gospodăriile topoare, furci, lopeți, iar unul își pusese pe grumaz un jug obișnuit. Se vede că acești țărani — unii pogorîni, alții fierari ori plucari — se gîndeau mai puțin la la ogoră și la „România Mare de la hotarele Bulgariei pînă la Bug”. Se apropiau sfioși de cercetașii și, ascuțind sub povara ranitelor și a celorlalte poveri, smolții la față și cu ochii mari, vorbeau ceva de neînțeles, intrerupîndu-se unul pe altul.

— Încotro vi-i drumul? Mai ostași? — li se adresă simplu Vanin. Ați încheiat-o cu lupta? De mult trebuia să faceți așa. Rominii vorbeau toți deodată, făcînd larmă și mai mare. Gheorghe Boculei, care se afla printre ostașii lui Zabarov, tîlmăci:

— Întreabă ce să facă, încotro să se ducă.

— Păi unde să se mai ducă? Acum n-au decît un singur drum: acasă. Să înceapă să trăiască omenește! — grăi Senka grav, luînd inițiativa discuției cu rominii. — Tîlmăcește-le întocmai: așa, Boculei.

— Întreabă-i totuși unde se duc, Gheorghe! zise Zabarov.

Dar rominii ghiciseră singuri ce vor să afle de la ei.

MIHAIL ALEXEEV

În romanul „Ostașii”, scriitorul sovietic Mihail Alexeev zugrăvește perioada din Marele Război pentru Apărarea Patriei care a însemnat o cotitură în desfășurarea operațiilor militare. Scriitorul descrie marea victorie de la Stalingrad și strălucitele bătălii care au dus la înfrîngerea armatei hitleriste.

Acțiunea din partea a doua a romanului, din care publicăm fragmentul de față, se petrece pe pămîntul țării noastre.

— Aoașă, acasă — spuseră dinșii într-un glas.

— Alunci, duceți-vă acasă, dădu Senka dispoziție. — Spuneți că eu am dat ordin să vă demobilizeze.

Zabarov și Saahay n-au protestat împotriva „ordinului” lui Senka.

— Nu-i bun războiul! — repetă într-una rominii.

— Ce zice ei? îl întrebă Vanin pe Boculei.

— Spun că războiul e lucru rău.

— Asa, vaszicăzică înțeleg și eu zic eu războiului! Așa cum se cheamă, la noi, jaful”. Din partea lui Hitler și a lui Antonescu războiul a fost cu adevărat jaf. Totuși Odesa... Păi spune-le așa, Boculei, că noi am venit să punem capăt oricărui jaf. Așa să le tîlmăcești. Și s-o șteargă de aici, undecor, vrea!.

Mulți romini făcără numaidecît calea întoarsă, pornind spre casele lor. Dar erau printre ei și unii care se temeau să se ducă acasă: simțeau încă povara asprelor regulamente militare. Văzîndu-i cît sînt de fîsticîți, Vanin adăuse povătuitor, îngroșîndu-și vocea:

— Eu sînt cel mai de vază general rus. Ordon lăsarea la vatră.

Boculei traduse. Cuvintele își făcără efectul. Privindu-l pe „cel mai de vază” cu oarecare îndoielă, rominii aruncară totuși armele și se risipiră care încotro.

Intr-un loc, Boculei sări de pe cal strîgînd:

— Frate!... Dumitre!

În unul din soldații care mergeau în covoiatăi sub greutatea ranitei, Gheorghe își recunoscu fratele. Era un pușcăș din corpul de gardă regal, care staționa în ținutul Hărmanșteilor în calea regimentelor generalului Sizov. Cercetașii știau mai de mult, din spusele lui Gheorghe Boculei, despre fratele acestuia, Dumitru. Poate că tocmai de aceea cercetașii îl priviră pe Dumitru Boculei cu oarecare vrăjmășie.

— Ei, ostaș de gardă, ai sfîrșit războiul? Ce face mama Elena? — întrebă Senka, și ochii lui bulbucați se injectară ca semn al miniei ce începea să-l cuprîndă. El îi propuse cu răceală și acestuia lăsarea la vatră, dar Dumitru își exprimă dorința de a rămîne cu fratele său. Și pentru ca să nu i se refuze dorința, comunică repede cercetașilor o nouă înteresanță care lămurea, în sfîrșit, cauza pentru care armatele romine încetaseră orice împotriri.

— Capitulară, va să zică? — se interesă, curios, Nikita Piliughin.

— Aici e altceva, — spuse Zabarov, arătînd gazeta rominească pe care îl înținea servibil fratele lui Gheorghe Boculei, Dumitru. — Ia spune-ne ce scrie acolo, Gheorghe! — îl rugă Feodor.

Boculei prinse a citi, la început perțru

trebă din nou Vanin întorcîndu-se, de data aceasta, spre Saahay.

— Opoziție înseamnă nepotrivire de păreri; înseamnă că așa nu era de acord cu regimul fascist.

— Și de ce nu și-a arătat mai înainte opoziția? Antonescu nu l-a atins pe el, el nu l-a atins pe Antonescu. Bună opoziție!... Nu, fraților, aici e ceva la mijloc!... Și Senka, lovîndu-și cu degetele timpla dreaptă, scuipă virtos. — Numi place noul vostru guvern, Boculei! Ar trebui să vă dumiriți în privința lui. Vezi, să nu vă înșeleze!

— O să vie timpul și poporul are să se demurească. S-a învățat să aleagă, — îl liniști Saahay pe Senka. Cercetașii tăcuseră. De amîndouă părțile drumului străjuiau șiruri de pini colbăși. În șanțuri zăceau căruțe răsturnate, bucatării de campanie, cai ucși, lăzi negre din care ieșeau obuze, ghiulele antițanc și anti-aeriene, combinezoane împotriva ieritiei, măști de gaze, ploști, gramezi de puști și de pistoale automate. Ici și colo înpenșeră, răsturnate într-o rînă, tancuri stacojii cu cruci mari, negre, pe blindaj.

Undeva, în înălțimi, deasupra capetelor cercetașilor zumbăiau niște avioane.

„Caii tresărî și porniră în galop, purtîndu-le cercetașii spre poalele muntelui, unde se întindea orașul Bacău. În oraș, ostașii lui Zabarov, spre marea lor umire, dădură peste cazacii generalului Plev și, fără să se mai oprească, purceseră mai departe. Dar dincolo de oraș fură nevoiți să se oprească. Întîlniră un cazac care înfăcșase de guler un caporal român, speriat, și-l scutura cu furie, înjurînd și strîgînd minios:

— Îți arăt eu ție!...

— Ce ai cu el? — întrebă galopînd spre cazac Akim, palid și abia stăpîniindu-se.

— Vezi?... Cazacul roșu de furie îl vîrli lui Akim în mîna o fotografie ce înfățișa un soldat român care scoate o

Pe aici au trecut eliberatorii

Invățind din experiența televiziunii sovietice

In ziua de 23 August, populația din București va putea să vadă primele emisiuni ale stațiilor experimentale de televiziune din țara noastră.

Dacă radioul a intrat, mai ales în ultima vreme, în viața de toate zilele a maselor populare de la noi, despre televiziune, care e sora lui mai tânără, se știe în țara noastră deocamdată numai din auzite ori din lecturi. Astăzi primul pas e săvârșit. Voi căuta să arăt în cele ce urmează cum s-a putut ajunge la cele dintâi emisiuni ale stațiilor experimentale de televiziune din țara noastră.

Ing. GHEORGHE RADUCANU

Trebuie arătat din capul locului că fără ajutorul Uniunii Sovietice, pasul pe care l-am făcut acum n-ar fi fost cu puțință. Televiziunea sovietică este, astăzi, cea mai avansată din lume. Nu trebuie să uităm că savanții ruși de pînă la Revoluția din Octombrie și cei sovietici, prin cercetările și descoperirile lor, au contribuit pe scară cea mai largă atât la descoperirea posibilității de a transmite imaginile la distanță, cât și la desăvârșirea și introducerea în practică a acestei descoperiri. Promizele creației și dezvoltării televiziunii se raportează la anul 1888, anul cînd savantul rus A. G. Stoletov a făcut o istorică descoperire în legătură cu efectul fotoelectric. Un rol tehnic fundamental în televiziune l-au avut ulterior lucrările altui savant rus, B. Rozing, care a pus bazele televiziunii electronice, și apoi lucrările unor savanți sovietici de seamă ca ale lui S. I. Kataev, în domeniul tuburilor de luat vederi și de reproducere a imaginii, ale lui L. A. Kubelki, în crearea multiplicatorului electronic perfectat și ale lui P. V. Smakov și P. F. Timofeev la tuburile de luat imagini, ca și lucrările teoretice și practice ale lui G. V. Braude, Mandelștam, Papalexi și ale altora.

Azi, în domeniul televiziunii, Uniunea Sovietică este țara care posedă cea mai înaintată tehnică. Pe lângă centrul de televiziune din Moscova, funcționează și alte două mari centre, la Leningrad și Kiev, și o seamă de stații experimentale la Harkov, Omsk, Tomsk, Gorki ș.a. Uniunea Sovietică nu se rezumă numai la dezvoltarea și perfecționarea propriei sale rețele de televiziune, ci dă și un ajutor tovarășesc, de interesat, țării prietene. În primul rînd, acest ajutor s-a manifestat prin primirea, la studii sau la specializare a viitorilor cadre de specialiști din alte țări. Guvernul nostru a trimis, încă acum șase ani, un grup de tineri care să studieze televiziunea la diferite institute de specialitate din țara Uniunii Sovietice. Unii dintre noi am învățat în Institutul electrotehnice de transmisiuni „V. I. Lenin” din Leningrad. La Institutul din Leningrad am avut ca profesori pe ing. dr. P. V. Smakov, pe doctorul în științe tehnice V. L. Kretzer și pe alți învățați de vază care, pe lângă munca lor didactică, desfășoară și o continuă activitate științifică de laborator, fiind autori de excelențe tratate de specialitate și descoperiri în domeniul televiziunii.

Un alt aspect important al ajutorului pe care l-am primit noi, studenții romini din U.R.S.S., ca să putem lucra azi la crearea primei noastre stații experimentale, au fost laboratoarele. În institute, problemele erau tratate teoretic, dar fiecare institut are propriul său laborator, admirabil utilat, în care sînt experimentate diverse scheme și elemente de bază ale unei instalații de televiziune (blocuri de explorare, amplificatori video, sisteme de formare a impulsurilor etc.). Apoi, la sfîrșitul fiecărui an de studii și în practica de diplomă, studenții sînt trimiși la diferite unități de exploatare în televiziune, unde au contact nemijlocit cu munca propriuzisă a unui centru emițător, conștient din exploatare, din asamblarea diferitelor blocuri într-un aparat, întreținerea aparatului, modul de alcătuire a unui program, urmărirea transmiterii programelor și așa mai departe.

Studiind televiziunea în chipul acesta, prinzînd dragoste pentru ea și avînd pînă la creația altor centre de televiziune în U.R.S.S., a fost firesc ca mulțora dintre noi să ne vină în minte să încercăm să descoperim a minții omenesci. Încă pe undă erand student la Leningrad, un coleg al meu sovietic a construit o cameră experimentală de televiziune, pe care am

studiat-o cu luare aminte, am făcut cu-nostință îndeaproape cu aparatul propriuzis și am ajuns astfel, la concluzia că acesta e un aparat care poate fi realizat și la noi.

Ajunșind în țară, la locul meu de muncă din laboratorul de telecomunicații al Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor am întîlnit un grup de tineri ingineri și tehnicieni entuziaști, bine pregătiți și împreună cu ei, animați de aceeași dorință, în septembrie 1954 am început să lucrăm voluntar, în afara orelor programului, la experimentarea și realizarea unei stații de televiziune. Conducerea ministerului a aflat în scurt timp de experiențele noastre și ne-a pus la dispoziție posibilitatea de a țera și în orele de program.

Desigur că și în această fază ajutorul Uniunii Sovietice a venit să ne sprijine munca. Multe materiale care ne erau necesare, întrebunțate obișnuit și în radiofonie, se aflau la îndemîna noastră fiind importate din Uniunea Sovietică. Este vorba de lămpile de radio, de rezistențele electrice, de condensatori. Cu acestea ne-am început lucrul. Dar piesa principală în televiziune este tubul de luat imagini sau așa numitul iconoscop, pe care nu-l aveam, dar l-am primit, la cererea noastră, foarte repede, din partea Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor al U.R.S.S. Iar pentru că tubul acesta noi l-am uzat în cursul experiențelor, am primit tot din Uniunea Sovietică, chiar zilele trecute, alte două iconoscoopi noi. Receptorul cu care lucrăm poartă și ele marca „Leningrad T 2” și sint de cea mai bună calitate.

Faptul, deci, că noi am reușit să construim cu forțe proprii stația experimentală de televiziune din țara noastră se datorește toamă acestui ajutor multilateral pe care ni l-a dat țara Socialismului.

Acum, la 23 August, stațiunea noastră va transmite pentru public primele programe, în cîteva puncte ale Capitalei. Programele acestea vor fi alcătuite din filme cinematografice de scurt metraj (jurnale documentare, desene animate, filme satirice).

Cititorii vor fi curioși să afle în ce constă instalația unui post de televiziune și cum se îndeplinește „munca” transmiterii la distanță a imaginilor în mișcare. Voi descrie, deci, pe scurt, stațiunea noastră experimentală. Instalația ei constă din aparatul de video și emițătorul propriuzis. Rolul primului este de a transforma imaginea optică într-o succesiune de cureniți corespunzătoare, adică în așa numitul semnal de televiziune, de a amplifica și pregăti acest semnal; iar rolul emițătorului este de a emite în spațiul semnalului. Aparatul de video, la rîndul său, se compune din camere de luat vederi și canalul de cameră. Prima, un element foarte important al aparatului, conține tubul de luat imagini (iconoscopul) pe placa cărui se proiectează cu un aparat cinematografic o imagine optică de pe peliculă. Pe de altă parte, placa tubului este măturată de un fascicul electronic foarte fin, care analizează imaginea pe dungii, de la stînga la dreapta și de jos în sus. Acest fascicul electronic va da naștere unui curent electric — semnalul de televiziune — care, corespunzător punctelor imaginii mai luminoase sau mai puțin luminoase, va fi mai mare sau mai mic. Cu cît numărul de dungii e mai mare, cu atît imaginea e analizată mai fin și semnalul conține variațiuni corespunzătoare celor mai fine amănunte ale imaginii optice. În cazul nostru, deocamdată, 320 dungii. La recepție, semnalul de televiziune e transformat din nou în imagine optică, tot de un fascicul electronic, pe ecranul tubului televizorului.

În viitor, noi ne propunem să realizăm o instalație de studio care să lucreze cu standardul sovietic de 625 dungii și să poată reda o imagine mult mai clară, de calitate superioară altă de pe pelicula cinematografică, cît și din studio.

Cu sprijinul partidului și al guvernului nostru, datorită căruia a putut lua ființă această stațiune experimentală de la București, bucurîndu-ne de ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice, televiziunea va progresa și în țara noastră în anii ce vin, izbutind să devină un adevărat dar al științei și tehnicii făcut celor mai largi mase ale poporului muncitor.

M. COȘAN: „În împlinirea ostașului sovietic” (sculptură)

TOFIK BAIRAMOV

Înfrății pe veci

In larga universității sală,
Ca rudele, studenții s-au unit,
Și, iată, toate gazdele se scoală
La ospații romini dînd bun venit.

Iar o romînă la tribună iese,
Despre melezul scump al ei cîntînd
Și parcă valul Dunării se țese
În ochii ei cu albaștrîm, pe rînd.

...Dar nu-s aplauze, acestea, ropotite:
Sînt inimile toate care bat
Și cîntecul lubrîm ne trimite
Parcă-un hulub al păcii, ne-nținat.

Același gînd avem și-aceleași vise...
Iar cînd l-am dat romîncei niște flori,
În rîsuflarea-i, inima-mi simțise
A țării sale limpezile zori.

Mi-a zis ea: „Mulțumesc” ca și-altă oară,
O flăcăăr în ochi l-a aprins.
Cuvîntu-mî cîntă, ca și o vioară,
Și, ca izvoru-n suflet m-a cuprins.

Cuvînt de milioane răsunat-a:
Și-a noastră Patrie aude-acest cuvînt:
Sîntem de fapte mari pentru ei gata,
Ni-l, deci, oriceșare, cel mai sfînt!

Romînilor redîndu-le lumină
De libertate, iarăși mi-amîntesc
Cum auzii eu vorba cristalină,
Frățește spus-ă-n graiul romînesc.

Pe veci îmbrățișați, nu ne-om desface.
Sîntem un singur suflet de oțel,
Ca frați, ne-unește lupta pentru pace
Și nu avem, nici voi, nici noi, alt fel.

Al păcii cînt cum frămătă-n lumină!
Neînclinat e-al prieteniei steag,
Și Caspica cu Dunărea se-mbină,
Și sint un front Carpații și Șahdar!

— Vin eliberatorii Vin ostași păcii!
În vara de neuitat a anului 1944 cuvintele zburau cu înălțare, erau purtate din gură în gură — străbătînd kilometri mai departe, tot mai departe.

„Maria Toma, o femeie mică de stat, pe care vecinii o cunoșteau vrednică și energică, plînuia ceva. De cînd pornise iureșul, de-așa de acasă în zori. Dădea colțul din strada Corabiei, pe Silvia, și nu se oprea decît la soseaua Colentina. Stătea acolo ore în șir, scrutînd zărea spre miază-noapte. La amiază, se întorcea acasă. 23... 24... 25 august. Maria Toma n-a mai plecat singură în acea zi.

— Se cuvîne să-i primim sărbătorește! Gospodarii din cartierul Colentina se întrecuau, care mai de care, să înghebeze buchete de flori mai arătoase, mai parfumate. Și au pornit cei de pe strada Corabia, și de pe Silvia, de pe Gherase, din tot cartierul, spre Andronache. Să întîmpine pe eliberatorii! De o parte și de alta a soselelor Afumați și Colentina — o mare de capete.

— Ura! Ura!
Tancurile sovietice încercate de flori se îndreptau încet spre inima Bucureștiului. Între mîile de oameni, Maria Toma își făcea loc să pătrundă, mai lîngă prietenii.

— Eu zic, tovarășe Cristescu, să-l facem la dîmnie. Ai curte mai mare. De mese și de seane, nu te îngrijii, împrumut de la vecini. Astă seară, chiar, le aduc.

Așa s-a despărțit într-una din serile acelea de august Maria Toma de tovarășul ei de luptă, Tudor Cristescu. Dorința i s-a împlinit a doua zi: praznicul s-a ținut în curtea modestă din strada Silvia. Cîteva ostași sovietici, poftiți la masa sărbătorească, i-au trecut cu poftă din bucate.

— Spasibo, spasibo! — răspundeau zîmbindu-i sovieticii.

— Mulțumesc, maică — spunea la rîndul ei bătrîna, sorbindu-i din ochi pe ostașii.

„Cîte rosturi s-au schimbat în 11 ani pe locurile acestea, pe unde au trecut eliberatorii! Și case și străzi, și fabrici și oameni! Totul vorbește despre viața nouă care s-a născut la 23 August 1944.

Pe Soseaua Armatei Sovietice

Așa se numește fosta sosea Colentina. Aici, pe unde a intrat în București Armata Sovietică eliberatoare, cetățenii cartierului au ținut să-și arate și în acest chip dragostea și recunoștința față de eliberatorii.

De-o parte și de alta a Soselei Armatei Sovietice, se ridică clădirile noilor fabrici. Mii și mii de cetățeni ai cartierelor din această parte a Bucureștiului, dintre care mulți erau înainte someri, fără o meserie precisă, s-au încadrat în marea armată a clasei muncitoare. Fabrici de cărămidă, de mobilă, de polizoare și chereștea, etc. Iată, chiar pe Soseaua Armatei Sovietice, se înalță clădirile țesătoriei „Donca Simo”.

Cîteva ziduri gata să oadă, printre mormane de moloz — așa arăta la 23 August 1944 fosta țesătorie Colentina.

O fabrică mare, cu săli și mașini moderne, cu cantină, club, cîmîn pentru copii și trei cîmîne pentru muncitorii necăzători — iată țesătoria „Donca Simo”. Față de perioada de dinainte de război, producția s-a ridicat cu 300 la sută.

— De mare ajutor ne sînt mașinile sovietice și metodele frunțașilor sovietici Iliev-Vlasov, Kovatlov, Ciutkih, Kotlear, atît de productive și de larg folosite la noi — spune directorul țesătoriei, fost muncitor. Armata Sovietică a rupt lanțurile robiei la 23 August, poporul sovietic ne-a ajutat apoi să înlăptim marea realizare.

Aproape de „Donca Simo”, se înalță o altă întreprindere de stat, „Stela” se nu-

meau și atunci fostele ateliere unde munca se executa aproape în întregime manual, tot așa îi zice și-acum, dar ele s-au transformat într-o adevărată uzină de fabricat săpunuri, unde majoritatea lucrărilor se execută cu mijloace mecanizate.

— Față de 1938, am mărit de 3 ori producția, am dublat productivitatea muncii — raportează cu mîndrie colectivul fabricii. Lucrăm în hale moderne, cu mijloace de producție perfectionate, majoritatea mașinilor și agregatelor poartă marca de fabricație românească, iar altele, ne-au sosit din Uniunea Sovietică.

Au crescut oamenii noi în fabrică. Gheorghe Spornicu, fost muncitor, se pregătește zilele acestea să dea examenul de admitere la Institutul de Industrie Alimentară. Va studia și va deveni inginer. Vasile Radu, Constantin Dinu, Ștefan Popescu, toți muncitori la fabrica „Stela”, au propus multe raționalizări și inovații, au devenit sorișii ai tehnicienilor și inginerilor. Documentația sovietică, experiența muncitorilor frunțași sovietici le-au deschis calea spre propuneri îndrăznețe.

Tot mai mulți muncitori schimbă camele igrasioase și insalubre în care au locuit pe vremea burgheziei cu case spațioase. Șefa de brigadă Ioana Dobrotă, sora lui Toma Rotaru și instalator Efrim Broscațeanu s-au mutat în casele lor, construite cu credința de la stat și cu ajutorul fabricii.

Gospodarii cartierului

Deoseori, seara, în localul vreunei școli se string responsabilii comisiilor de femei și responsabilii de străzi și țîn sînt cu deputații asupra măsurilor ce trebuie luate pentru înfrumusețarea cartierului lor.

O astfel de adunare s-a organizat mai deunăzi la școala elementară nr. 46 din cartierul Colentina. Acolo veniseră femei care mai poartă încă părul prins în borma, dar care vorbesc cu competență despre realizările sociale și culturale, despre prevederi bugetare și măsuri edificare.

— Avem 25.000 volume. Zilnic vin 60—100 cititori. Să îndemnăm însă pe tot mai mulți să treacă pragul bibliotecii — spunea tov. Dobrescu, responsabilă bibliotecii raionale de pe Soseaua Armatei Sovietice.

— Strada noastră, strada Cazmalei, a fost electrificată de curînd, robii cu străzile Uteiașului și Ceturei — spunea Maria Olaru. Trebuie să luăm măsuri pentru întretinerea curățeniei.

Pînă la orele 9 seara au ținut șfat cetățenii din cartierul Colentina cu deputatul lor, tov. Boiangian. Din astfel de adunări cetățenești, s-au realizat înfăptuiri mari. Ele sînt trecute cu cifre lapidare în registrele sfatului popular al raionului „1 Mai” și grăiesc limpede despre viața nouă care înflorește în aceste cartiere: patru blocuri noi pentru școli, cinci cîmîne de cartier, 195.000 metri pătrați pavai, 32 cișmele publice, 3 km de canalizare și peste 2 km rețea de apă, radiocizarea cartierelor Colentina și Baicului.

Dacă spuneai înainte vreme că stai în cartierele Voluntari, Creangă sau Andronache, în Fundeni, Colentina, Plumbuita sau Tei, tot una era pentru cel care te asculta.

— Mizerie mare, numai bălți și bălării — te compătinea interlocutorul.

— Așa era acum 11 ani... Case risipite pe cîmpul năpădit de buruieni, noroaie de intrai pînă-n genunchi.

Dacă pașii te poartă azi prin cartierul Fundeni, vezi clădiri arătoase alinate de tencuială. Sînt casele clădite cu ajutorul creditelor de la stat. Dintre toate, una este mai mare, nu e încă terminată: școala de 7 ani care se ridică în noul cartier muncitoresc din fosta groapă a Fundenilor.

Dar, pune mîna streasfă la ochi și privește în zare, în direcția coșurilor fabricii de ciment „București” și a uzinelor „23 August”. Ce vezi, călătorule? Un șantier urias. Și clădirea aceea din cărămidă? Seamănă cu Casa Școltei? Nu, nu-i combinatul poligrafic, este viitorul sanatoriu care va avea aproape 3.000 de încăperi.

Privește acum spre dreapta! Mergi cîteva sute de metri. Vezi groapa unde se vindeau înainte haine vechi? Acum e furnicar de mașini și de oameni. Se amenajează un parc, mai frumos decît cel de la Plumbuita, mai mare decît parcul „8 Mai”. Și pe aici creșteau înainte bălării... Printre flori și pomi vor zburda în curînd copiii, pe alei se vor plimba tineri, plănînd vise de viitor.

Vise de viitor... Au planuri mari toți cei care acum 11 ani au întîmpinat cu flori pe eliberatorii, toți oamenii muncii care azi se simt stăpîni pe viața și pe munca lor. Pentru că de la 23 August încoace, visele cele mai îndrăznețe se împlinesc.

ELENA DAN

ION COSMA „Taranii romini în vizită la un colhoz în U.R.S.S.” (pictură)

Prieteniile colectivizștilor

— Dacă l-ai întreba pe președintele gospodăriei agricole colective „Olga Bancic” de vîrstă are, ai vedea cum își îndreaptă trupul voinic, cum țeta inteligentă i se luminează de zîmbet.

— Eu sint foarte tînăr — spune el. De trăit cu adevărat, am început de fapt numai din august 1944.

Pe bună dreptate Gheorghe Bileca nu vrea să recunoască gîhul de pînă atunci drept viață. Fiu de țaran sărac, cu mulți copii dar puțin pămînt, Gheorghe muncea istovitor din zori și pînă în noapte ca să plătească dîmă boierului. Așa a fost pînă la 23 August 1944. Aceasta ză devenit pentru el sărbătoreala cea mai iubită, iar luna august — luna bucuriilor.

Gheorghe Bileca a fost printre primii în sat care a socolit că locul lui este în rîndul membrilor de partid. El fu ales secretar de celulă în Palazul Mare.

Secretarul de partid dorea din tot sufletul să ajute pe consăteni să muncască cît mai bine pămîntul ca să scape de sărăcie. Auzise de colhozurile din U.R.S.S., citise multe broșuri și cărți despre munca cu roada îmbeșugate a colhozurilor și ar fi vrut ca și țaranii din satul lui să se unească, pentru ca munca să le fie mai cu spor și viața mai ușoară.

În 1949, după plenera din 3—5 martie a Comitetului Central al partidului, Gheorghe Bileca a înțeles că visul lui se va împlini. Și secretarul începu să muncască mai cu rîvnă. Dar pentru oamenii deprinși să-și muncască singuri bucățile de pămînt, ideea gospodăriei colective veni ca ceva cu totul neașteptat. Nu se puteau hotărî așa de lesne. Dar sămînța aruncată de Gheorghe Bileca dădu roade.

...În primăvara anului 1950, au fost în-

registrate 26 cereri de intrare în gospodăria colectivă. La 2 iulie, cînd numărul cererilor ajunsese la 64, luă ființă gospodăria. Președinte a fost ales Gheorghe Bileca. La început, colectiviiștii au avut de înfruntat destule greutăți. În afară de aceasta, le lipsea experiența conducerii unei mari gospodării.

— Bine ar fi de-am putea sta de vorbă cu colhoznicii, să ne sfătuiască ei cum să muncim mai bine — spunea deseori președintele.

Dorința li se împlini. Într-o zi, colectiviiștii au avut bucuria să primească în mijlocul lor o delegație de colhoznici sovietici. Oaspeții le-au arătat colectiviiștilor cum trebuie să-și organizeze munca, să-și dezvolte gospodăria, să îngrăiească vitele. După sfatul lor, colectiviiștii au alcătuit o brigadă de cîmp formată din 5 echipe, o echipă legumicolă și una zootehnică. Tot după sfatul colhoznicilor au hotărît într-o adunare generală să dezvolte mai multe pamuri, pentru înflorirea gospodăriei.

A mai trecut un an. Și de astă dată luna august li „aduse lui” Bileca o mare bucurie. Fu chemat la București. Cînd află că va pleca la Moscova, la Expoziția Agricolă Unională, mai că nu-i veni să creadă.

La Moscova, nu știa ce să admire mai înții. S-a plimbat cu metroul, a vizitat Kremlinul, Universitatea, a fost la Teatrul Mare. S-a plimbat pe strada Gorki și în Piața Rosie, s-a uitat la oamenii vesei și fericiți, la șuvoaiele de automobile, la clădirile înalte și s-a simțit nespus de fericit. Dar Gheorghe Bileca n-a uitat că a venit aci să învețe. Așa că cel mai mult timp și l-a petrecut la Expoziția Agricolă

Unională — școală înaltă a științei și practicii agricole. S-a interesat îndeosebi de rezultatele obținute în domeniul zootehniei. Astfel a aflat că, în 1953, colhozul „Budionni” din regiunea Odessa a produs 543.700 litri lapte, ca pe o suprafață de 1.076 ha a obținut o producție medie de 3.350 kg grîu la ha. În acest colhoz 60 dintre colhoznici și-au cumpărat automobile și motocicletele proprii. În cele 64 pavilioane special amenajate, Gheorghe Bileca a văzut peste 5.000 de vite — vaci care dau peste 10.000 litri lapte anual. A văzut berbeci de rasă Askanica și Caucaz care au greutatea vește pînă la 160 kg, a văzut scoafe de reproducere care dau anual, în medie, la întărcare 21 purcel, găini care dau anual 320 ouă. Mult i-au plăcut toate acestea președintelui din Palazul Mare! A stat de vorbă cu colhoznicii și i-a întrebăat despre metodele folosite.

De cum s-a întors în țară, Bileca a povestit colectiviiștilor despre minunățiile care le-a văzut acolo. Cu sprijinul lor, a început să pună în aplicare noile metode. Așa, de pildă, pe o suprafață de 132 ha a fost creat un conveier verde, pe care ei cultivă furaj. În felul acesta, vacile au furaj proaspăt din primăvară pînă toamna trîziu. Producția de lapte crește.

După exemplul colectiviiștilor, în gospodărie au fost extinse și alte metode sovietice ca, de pildă, însămînțarea în cuburi așezate în pătrat a floareii soarelui și a cartofilor, ghivecele nutritive etc. De asemenea, colectiviiștii au aplicat polinizarea artificială la floarea soarelui, porumb, lucernă și secară.

Multe s-au mai schimbat în ultimii ani în Palazul Mare. Astăzi, gospodăria are 1.250 ha pămînt arabil, 40 ha grădină irigată electric, 10 ha livadă, 5 ha vie, un sector zootehnic bine dezvoltat cu fermă de vaci, oi, porci, crescătorie de păsări. Sectorul zootehnic a adus în

1954 un venit de 420.000 lei, iar cel legumicol de 320.000 lei. Suma adăugată la fondul de bază a crescut de la 20.000 lei cît era în 1950 — la 110.000 lei. În casele colectiviiștilor arde lumina electrică. Acoperămîntul din stuf a fost înlocuit cu țigla. Un număr de 24 colectiviiști și-au făcut case noi, 56 și-au cumpărat aparate de radio, 42 și-au instalat apă. Copiii colectiviiștilor nu mai cresc în praful ulitei, ci la cîmînul și creșa de zi, în camere curate, luminoase. Gospodăria are un centru de radiocizare și o bibliotecă bogată. S-a alcătuit și o echipă de dansuri și cîntece, precum și o echipă sportivă.

În sat, există cîmîn cultural iar în plan se prevede construirea unui cinematograf. S-a schimbat satul, s-au schimbat oamenii. Numele lui Tudor Cola. Paraschiva Nicu, Paraschiva Zăgăneanu, Culețu Petrică, Pătrașcu Ilie și alții sînt cunoscute și respectate în gospodărie. Pentru meritele deosebite, Gheorghe Bileca și Lucrăția Ilina au primit Ordinul Muncii clasa a II-a.

Mari sînt realizările colectiviiștilor din gospodăria „Olga Bancic”. Dacă i-ai întreba cum de-au izbutit să facă atîtea într-un rîstîmî relativ scurt, ai primi următorul răspuns: în primul rînd datorită neprețutitului ajutor sovietic, permanentului sprijin al organizației de partid, bunel organizări a colectivului.

Dar colectiviiști nu se mulțumesc numai cu cele ce au înfăptuit. Întîlnirile și discuțiile cu colhoznicii, precum și cele ce le-a povestit președintele lor despre cîte a văzut la Expoziția Agricolă Unională din Moscova îi însuflețeste să meargă înainte, mereu înainte.

ILEANA ARDELEANU

Publicarea problemelor din cadrul concursului de șah va continua în numărul viitor al gazetei noastre.

„Veac nou”

SIMONA VASILIU „Nea sosit uitaj sovietic” (pictură)

PE PĂMÎNT ROMÎNESC

5. Tractorul pe un petec de pământ

La marginea drumului stătea o brîscă cu huluțele ridicăte. Tot aici, pe marginea verde a șanțului păștea o iapă surdă, măruntică. Pe ogorul arat, un tractor trăgea o semănătoare cu disc. Staționar pe mașini și tractoare ațuța la semănatul porumbului. În urma semănătoare, abia puțină fine pas cu roțile, mergea o femeie. Luă gospodărul seada la umbră, lângă brîscă, sprijinindu-și spinarea laud, voicnică, de spitele roții. Minca pine neagră cu stărnă. Era îmbrăcat cu o vestă ușoară, trasă peste cămașa murdă, de pînă, iar în picioare avea încălțări făcute în casă, din piele negrășită. La înfățișare părea să tot aiba vreo cincizeci de ani.

Tractorul trase semănătoarea lângă drum și se opri. Tractoristul opri motorul, se apropie de brîscă și, scoțind din buzunarul de la piept o hirtie, scrisă cu a sîrșit de semănat, și cere iscăltură. Tăranul își stersese, fără grabă, mințile unsuroase, apoi se sculă în picioare, privi încruntat urmele proaspete ale discului prin arătură, luă creionul și iscăli în tăcere.

— Cum o duci, gospodăre? — îl întrebăram noi, dîndu-i binețe.
— Nu răspunde de îndată. Ne învăliu întru-o privire cercetătoare și apoi ne întrebă cine sintem și de unde venim.
— Cum s-o duc? — zise, trecîndu-și mina peste creștetul capului, cu început de chelie. — Trăiesc și nu mă plîng de viață. Mulțumim mașinii, pe toate le face lesne, repede și cu socoteală. Tărină este berechet, stația îi dă tractor, să muncească, să ai sîrș și bogăția vine ea... Numai într-o privință nu-i rînduială.

— În ce privință? — îl întrebăram noi, cu compătimire.
— În privința pămîntului. — Omul se uită cu încredere la țărâni și ascultă cu laure aminte cele ce îi spune acestă băneșă. — Cum pămîntul nu s-a hotărît ruse, de-a căpătat pămînt am căpătat, dar nu știu, dragul de el, cum să-l rostum. Am făcut și noi cum am apucat din moștrămoși, am primitiv lucurite după străciuna noastră și după plusorul nostru. Am fărîmat pămîntul, bietul de el, în bucățele. Numai că, vezi dumneata, cu căii treacă-meargă, dar cînd îi vorba de tractor, împărțea asta nu-i bună de loc. Iacă, dar, că s-ar cuveni să împărțim pămîntul din nou, așa fel ca pe cîmp să nu se mai vadă sîrșii, ci pătrate. Atunci și mașinile are să-și vie mai la socoteală, și are să se descurce mai lesne și agrotehnică. Uite, bunăoară, am vrut să semăn în astă norumbul nu în rînduri, ci în pătrate. Știm și noi că de-aici vine foșos mare: e mai ușor și la prasilă, și rodul îl mai bogat. Numai că tractoristul zice: nu poți semăna în pătrat pe fișia asta, ogorul e prea întins în lungime, tractorul poate sta de-a curmezeală, dar n-are unde se mișca. Vedeți cit e de rău... Și de ce nu se poate semăna în pătrat? Din pricina împărțirii proaste a țărinilor.

Tăranul lăcu, duse iapa la brîscă și o înhamă. Dorindu să prelungească discuția, cineva spuse că pentru tractorul ogorul cel mai bine împărțit este cel de la gospodăria colectivă și că acolo, în primăvara aceasta, s-a semănat în pătrat nu numai porumbul, ci și sfecla și floarea soarelui.

— Știu eu asta și fără voi, am păzuit, că nu-s chior, — bombăni țăranul, așezînd pe spinărea ieșii o ipingea de lînă. — Mă uit eu de mult la împărțea asta a pămîntului. Imi place... numai că o împărțea că asta nu-i de mine...

Am pornit-o înainte prin șes, pe un drum de țară. Șesul se întindea în fața noastră, larg. Era o zi uscată, cu arșiță. În depărtare, se zărea silueta neagră a unui vagon: era tabăra de cîmp a brigăzii de tractoare. Pe usa deschisă privea un socolitor somnoros, gîd pînă la briu. Par un fel de tractoarele?

— S-au imbrășiat prin loturile țăranilor cu gospodării individuale, — zise socolitorul căsclînd. — La colective am terminat de mult toate muncile, așa că acum ne-am apucat și de gospodăriile individuale. Șesul, pe-aici, e întins, iar gospodării individuale mai sînt încă destule și așa se face că mașinile nu se mai văd. Una e însă pe-aici, pe-aproape.

Și socolitorul, trăgîndu-și cămașa, merse bucuros să ne întoărăsească.
Tractorul ară o miriște, la vreo cinci sute de metri de labără. Mergea ușor, grăbil, lăsînd în urmă braze adînci de pămînt roșcav. Dînd de holovani, boroana agățată de plug tresăla, iar lîngă drum, un bărbat în vîrstă cu un chip pîn de important și cu un bicl în mînă, nu-și dezlina ochii de pe brazda. Și asta-i un ajutor al stațiunii de mașini și tractoare. Am aflat că în contractul S.M.T.-ului cu țăranul individual există un nunct special care-l obligă pe țăran să fie de față, personal, în timpul aratului și să aprecieze pe loc munca făcută.

Ne-am apropiat de severul observator de lîngă drum. Era un sălean din Secușici, sat ale cărui acorșiri se zăreau în depărtare. Îl chema Filip Petru. Nădrăgii, tare vechi și purtați, erau plini de cîrpițuri. Umbla desculț, cu picioarele colbăite, iar pe cap avea o pălărie de leu ce semăna cu un cui de pasăre, botită și murdă. Pe obrazul uscat, cu feți cărunți, strălucea o pereche de ochelari întunecați, de soare, cu sticlele pudrate de praf.
Ne-am așezat înătre și am întemial sfat. Filip Petru se dovedi om vorbăreț. Din povestea lui, cam dezlînată, am aflat că are patru hectare de pămînt și că a hotărît să-l semene, tot, numai cu norumb. „E o semănătură care dăuce foloase mari, — ne lămurî el, dînd drumul la rotoacele

SEMION BABAEVSKI

de jum pe nările prăfuite, — iar eu trebuie să mă îmbogățesc cu mai repede...". Am aflat că omul are o nevastă trecută cu vîrstă, care nu mai poate munci, că are copii mari, care trăiesc deosebit de părinți. Are casă, un cal... „Tînta vieții mele, — zise el fără ocol, — este să-mi fac avere!"

Și asta era adevărat... În urmă cu șapte ani, țăranul sărac Filip Petru căndăse de la stat, înfîșiat dînd în viață, patru hectare de pămînt. Cum spune o vorbă: „n-avea para chioară și deodată s-a văzut bogat! La început era ca buimac. Nu știa ce să facă cu pămîntul și cum să-l lucreze. Apoi a înțeles că un asemenea lot de pămînt îi poate ajuta dînd-o dată să treacă din rîndul țăranilor săraci, în rîndul mijlocașilor. Gîndul că poate face avere cu patru hectare de pămînt nu-l părăsea nici în somn. Dînd pămîntul în arenda, renunțînd la toate, își agomîș cu greu în trei ani de zile banii trebuitori ca să-și cumpere un cal, cum neardatos la vedere. Dar cum să lucreze patru hectare de pămînt cu un singur cal, și acela mai mull o mirtoagă? Unde era scăparea? Hotărî să intre într-o întoărășire agricolă. Orîșicum, laolaltă cu alții are să-și ve mai ușor. I s-au dat patru hectare lîngă tot comună. A făcut o parte Filip Petru din întoărășire o voră întoărășire, dar nu i-a plăcut. Fiește, putea trăi cu oamenii și în întoărășire, dar el voia să facă avere, ba încă repede. A făcut cerere de retragere. Și i s-a încuviințat...

A rămas iar țăranul în mijlocul ogorului întins, singur-singurel cu iapa lui bătrînă, cu cele patru hectare de pămînt și cu gîndul la bogăție. Oamenii l-au sfătuit să intre în gospodăria colectivă. S-a dus. A făcut cerere și l-au primit. Au adăus pămîntul lui Filip la lotul comun. Și a stat omul în colectivă un an de zile, dar nici aceea nu i-a plăcut. Tînta lui de teme era să facă avere cit mai curînd. Auzise el că S.M.T.-ul dă tractoare, să tot arî și să sămene cu ele cit poftesci. El, aici era de el, aici se putea îmbogăți negresit! A făcut așadar cerere și a ieșit din colectivă. Și i-au deosebit iarăși lotul cu care intrase.

Și iată-l acum la marginea drumului, slab, terpuț, cu gîndul la bogăție. Ochii lui micl priveșe prin lentilele întunecate ale ochelilor mari. Tractorul său adînc, iar în urmă brăzdarul tot sare boroana. Ce arătură bună! I s-a împlinit visul lăd, asta era lucrul de care avea nevoie Filip Petru. În capul lui se învălădeșeșe fel de fel de planuri: primăvara e ploioasă, țirzie, deci porumbul are să rodască. Chiar dacă ar strînge, să zicem, o recoltă mijlocie și tot ar avea la toamnă vreo sută de chintale de grăunte. Ei, asta-i bogăție curată! O parte are s-o dea pentru muncă la S.M.T., altă parte la impozitul agricol. Dar și după ocea are să-i rămînă în casă o grămadă destul de mare de grăunte de porumb. Are Filip Petru un porc, dar e puțit! Trebuie să cumpere porci, care la primăvară au să crească, au să prîndă slănișă, și uite cum au să vină și banii.

Mă, tu cel cu capul în nori! — se amestecă în vorbă socolitorul, care pînă atunci tăcuse. — Umbli dînd înăvutire, te tot ghabli din loc în loc, dară nu te-ai rîndit cine are să-ți lucreze semănturile! Conii n-ai, mîierea ței-i belegaș. Ai să sămene, patru hectare de porumb. Dar nu știi că porumbul trebuie prășit de trei ori? Așa fără oameni cum ai s-o scoti la capăt? Nu cumva te-ai pîndit să-l prășești cu tractorul? Dar cite miini ț-or trebui la cules? Ce poți face de umil singur, hătrîn cum ești și numai cu mirtoaga nă de apă? Nimic! Au să-ți năpădească buruienile porumbul și are să pîndă. Și sămînța are să piară. Te-ai gîndit la asta?

— Am să găsesc oameni la prasilă și la cules, iar mie să-mi dea grăuntele nata — răspunde Filip Petru cu un zîmbot trist.

— Vrei să intri în rol pe spinărea altuia? Ești hîtru, nu plămă! Nu, Petre, oamenii rînstii nu se înăvutesc așa.

Filip Petru lădă capul în jos. Pădăria ta veche îl alunecă pe frunte. Tăcu îndelung, forndînd din nas.
— Și ce să fac? Unde s-o fi ascuns norocul meu?

Și îndăltă capul, scoase ochelarii fumurii și ne privi sfios cu ochii lui micl, plini de lacrimi. Și această lacrimă amară din ochii întîrșiați ai săracului spunea cit de greu îi venea să-și părădească singurătatea, ca să-și caute fericirea alături de consătenii lui.

6. „Stațiuni de atragere"

An de an, pe pămîntul romînesc, în deșul gospodăriilor țărești răzele, se acumulează neîncetat și treptat fortele socialismului. Și inițiu loc îl ocupă aici stațiunile de mașini și tractoare. Cîte apite imbucurotoare sînt acum în viața S.M.T.-urilor! Astfel, pe ogoarele unde veacuri, de-a rîndul plugul de lemn la care era înjugată o pereche de boi ori cite un cal, zgria pămîntul, acolo unde pînă de curînd, oamenii, auzind duduitul motorului dîncolo de sat, se ascundeau prin beciuri și sovroane — 222 de stațiuni au trimis peste 15.000 tractoare, frumoasele mașini de culoarea macului pe care le-am cunoscut. Tractorul se dovedi a fi un agitar fără cuvînte, dar umitor de priceput și de înțelept. El site să arătura lui prin vorbe, ci cu fapta, cu arătura lui a dînd și cu semănatul deosebit de bun. Treptat, tractorul sădeșe în țăranii gustul pentru prelucrarea pămîntului cu ajutorul mașinilor, ușurează munca agricultorului și, mai cu seamă, aproape pe plugarii unii de altul, deoarece ară pămîntul, seamănă cereale, și pe pămîntul

colectivelor și pe fișile țărești. Nu în zădar, S.M.T.-urile sînt numite în popor „stațiuni de atragere". Ele arag cu un magnet, nu numai pe colectivi ci și pe țăranii individuali.

— Cum îl atrag? — întrebai pe țăranul al cărui pămînt îl ară tractorul.
— Păi, foarte bine, — zise zîmbînd. — Ce-i a omului, e-a omului: folosul lo atrage. În colectivă, deocăndă nu mă duc; aștept și eu să văd cum merg lucrurile, dar la stațiune m-am dus, ba încă bucuros, pentru că văd că răsare de-acolo folosul. Am eu caii mei, dar lasă-i să se mai odihnescă și ei puțit. Altul n-are nici cai, nici plug; și pe el îl imbie stația, așa că se așteaptă ajutorul nu la chabur, cum se întucea înainte vreme, ci la tractor.

Ca o întărire a acestor cuvînte s-au putut observa multe cazuri cînd țăranul individual pornea să-și lucreze țarina cu tractorul; sau cînd, dorînd să cîștige bine, aducea în buzunar o jumătate de sticlă de țicic, ceva de-ale gurii, și-l oșia pe tractorist, convingîndu-l să treacă mai repede pe lotul lui și să are noaptea, dacă nu poate în timpul zilei.

Am să dau citeva pîlde și citeva cifre. S.M.T.-ul din Turnisor se afla lîngă Sibiu, avînd fiecare cite 4—5 mașini, se află în 24 de gospodării colective din două raioane — Sibiu și Agnita. Mai bine a de două sute de țăranii individuali au venit în primăvara aceasta la stațiuni și uit semnat contracte pentru arat și semănatul porumbului.

Iată și S.M.T.-ul din satul Deta, nu de departe de Timișoara. Pe porțile ce se înalță în formă de arc e însemnată cifra 1948. Este anul nașterii stațiunii. În ucl an, pe porțile ei a ieșit pe ogoare un singur tractor. Acum sînt mai bine de o sută. Stațiunea e condusă de specialiști tineri, abia ieșii de pe bancile școlii. Directorul, Ștefan Centeanu, e de profesie inginer. Mecanicul șef, Iancu Brancu, a terminat institutul de mecanizare abia anul trecut. La același institut a învățat și Maria Marosi, care e acum directorul stației. Mai e și un fost student, Bitu Valeriu, acum agronom șef. Stația are șase agronomi de teren care au sîrșit nu de mult institutul.

Sau să luăm S.M.T. de la raionul Arad, care a luat ființă în 1952. Directorul, Pavel Bărdăuș, este mecanic. În trecut a fost muncitor la uzina de vagoane din Arad. El ne-a povestit că stațiunea din satul Felnac a depășit cu mult ritmul de creștere a sectorului socialist în agricultură. După capacitatea ei tehnică, ar fi putut lucra 18-20.000 de hectare, dar colectivele nu-i dau decît 9.000.

Sintem nevoiți să ajutăm activ pe țăranii individuali, — ne spune directorul. În jurul nostru sînt mai bine de șaptesute de gospodării. Sînt vitorii colectiviști; ne dau acum ceva peste 1.000 de hectare, dar e puțit, fîrește! Și apoi, cînd mă bătaie de cap loturile astea ale țăranilor individuali. Se invite mașina pe un petec de pămînt, se strică motorul, se strică șentile. — Directorul deschise un dosar umflat. — Iată-le, astea-s comenziile particulare. Să luăm de pîlde contractul de Paulina. Imi aduc aminte că a venit femeia la mine cu lacrimi în ochi. A plîns și ne-a rugat să-i arăm lăbă pentru porumb. I-am ajutat, bineînțeles. În contract se arată că arătura trebuie făcută nu mai tîrziu de 25 aprilie și la o adîncime de 18—20 centimetri. Ne-am ținut de cuvînt. Acum, totul depinde de Paulina. Plata pentru muncă se face în natură, în raport cu recolta. Și Paulina și stația au același interes, ca porumbul să răsără la timp, să fie prășit la timp.

Dacă recolta-i mică, e și plata mică, dacă recolta e mare, și plata-i mare. Am înțîlnit-o nu de mult pe Paulina. O întreb: — Ei, cum lucrează tractorul?
— Păi uite cum, zice ea: merg într-una și mă tot gîndesc. Am să stau singură pînă-n toamnă, iar apoi intru și eu în colectivă... Unei văduve ca mine are să-i fie mai lesne cu oamenii și cu mașinile laolaltă... — Tot așa, am stat de vorbă cu un vechi client al nostru căruia îi arăm și-o semănăm al treilea an, urmă directorul. Ȋaranul e tare mulțumit. Căii și i-a vindut. Și-a lăsat o pereche de juncari pentru nevoie casei. I-am spus: vezi că te-ai obișnuit să-ți lucrezi pămîntul cu mașinile! Iar peste un an-doii se vor organiza colective noi și tractoarele noastre vor fi ocupate în întregime pe pămînturile colective. N-o să ne mai invităm pe petele tale de pămînt. Cum ai să trăiești fără tractor? Se gîndi omul, se scărpină la cealță și răspunde: da, se vede că mă-ți răsăfat cu mașina, mi-e urit fără tractor... Asta e, vedeți: îi-i greu fără mașină! Văd că și așa se gîndesc cum să se despartă de soara lui de pămînt. Și are să se despartă... numai o țîră de răgaz.

Am fost pentru prima oară în Romînia cu patru ani în urmă. Pe atunci, în satul romînesc năzuiau spre soare cele două mîldițe ale vieții noi. Și am asemuit, fără să vreau cele văzute atunci, cu ce am văzut acum. Comparatîm m-a bucurat simțit acum. Comparatîm a devenit mult mai bogat, atît pe plan material cit și spiritual. Plugarii romîni nu mai e astăzi cel care a fost odată, cu atît mai virtos cel de pe timpul puterii regale. Interesele mărunte ale săteanului s-au lărgit, sufletul i s-a luminat.

După cum într-o lînoadă tînră se înalță și prînd a înzeri pomii după un an-doii, tot așa și gospodăriile colective create în 1950-1951, nu numai că s-au maturizat, dar și-au agomîș și experiență. Anul acesta, multe dintre ele își sărbătoresc a cincea aniversare și, prin stațiunile de mașini și tractoare năzuiesc către ele tot mai mulți și mai mulți plugarii.

In interesul slăbirii continue a încordării internaționale

Comunicatul TASS, apărut recent în „Pravda", cu privire la faptul că guvernul sovietic a hotărît să reducă pînă la 15 decembrie 1955 efectivul forțelor armate ale Uniunii Sovietice cu 640.000 de oameni, constituie o mărturie a unei noi acțiuni întreprinse de Uniunea Sovietică în interesul slăbirii continue a încordării internaționale și al stabilirii încrederii între state.

Întreaga politică externă a Uniunii Sovietice, condusă de gloriosul Partid Comunist și de Comitetul său Central, este pătrunsă de grija pentru menținerea și întărirea păcii.

Uniunea Sovietică întreprinde neobosit pași îndreptați spre slăbirea încordării ivite în relațiile internaționale în perioada de după război, caută să pună capăt „războiului rece" și să stabilească colaborarea internațională în lupta pentru pacea și securitatea popoarelor. Alături de Uniunea Sovietică luptă activ pentru întărirea păcii Republica Populară Chineză și toate țările de democrație populară.

Sînt vij în mîntea tuturor evenimentelor de cea mai mare importanță internațională ca: încheierea Tratatului de Stat cu Austria, cîntura în relațiile dintre U.R.S.S. și Iugoslavia, realizată din inițiativa Uniunii Sovietice, vizitarea Uniunii Sovietice de către primul ministru al Indiei, Jawaharlal Nehru, propunerile U.R.S.S. cu privire la stabilirea de relații diplomatice, comerciale și culturale cu Republica Federală Germană, precum și tratativele sovieto-japoneze care au loc în prezent la Londra.

O mare însemnătate pentru micșorarea încordării internaționale o au propunerile Uniunii Sovietice din 10 mai în problema reducerii armamentelor, interzicerii armelor atomice și cu hidrogen și înlăturării primejdiei unui nou război. În decurs de aproape 10 ani între puteri s-au dus tratative cu privire la reducerea armamentelor și interzicerii armelor atomice. Toți aceste tratative, după cum se știe, n-au dat rezultatele necesare și au intrat în impas.

Considerînd că în condițiile create, principala sarcină în examinarea problemei dezarmării constă în găsirea unei căi în vederea apropierii pozițiilor puterilor în această problemă și a ajungerii la o înțelegere necesară, Uniunea Sovietică, în propunerile sale din 10 mai, s-a delectat de acord cu propunerea puterilor occidentale în problema nivelului forțelor armate pentru cele cinci mari puteri. În propunerile Uniunii Sovietice din 10 mai, atenția principală a fost îndreptată în direcția creării unui sistem eficace de control internațional asupra realizării reducerii armamentelor și interzicerii armelor atomice.

Acestea sînt măsurile luate de Uniunea Sovietică înainte de conferința de la Geneva, măsuri îndreptate spre întărirea păcii. Aceste eforturi depuse de U.R.S.S. au dat rezultate pozitive. Cererea de a se pune capăt „războiului rece" și de a se crea condiții necesare unei vieți pașnice și liniștite a oamenilor n-au putut să nu influențeze desfășurarea și rezultatele conferinței de la Geneva. Conferința de la Geneva a școlilor guvernelor celor patru puteri a avut un rol important în slăbirea continuă a încordării în relațiile dintre state și, în primul rînd, în relațiile dintre marile puteri, participante la conferință.

Hotărîrea Guvernului Sovietic cu privire la reducerea efectivului forțelor armate ale U.R.S.S. a devenit posibilă tocmai pentru că în ultimul timp, mai ales după conferința de la Geneva, s-a realizat o oarecare slăbire a încordării în relațiile internaționale.

Sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S., care a avut loc recent, exprimînd dorința întregului popor sovietic a aprobat în unanimitate activitatea delegației guvernamentale a Uniunii Sovietice la conferința de la Geneva.

Conferința de la Geneva, după cum se arată în Hotărîrea Sovietului Suprem al U.R.S.S., marchează începutul unei noi etape în îmbunătățirea relațiilor dintre state, indiferent de regimul lor politic și social, pe baza coexistenței pașnice și stabilirii încrederii între state, fără de care nu e posibilă încetarea „războiului rece" și asigurarea unei păci trainice și îndelungate între popoare.

Această conferință a dus la adoptarea unor importante hotărîri într-o serie de probleme internaționale arzătoare. În primul rînd trebuie amintită problema securității europene. Conferința de la Geneva a arătat din nou, cu toată țaria, uriașă însemnătate pe care ar prezenta-o pentru cauza păcii generale crearea în Europa a unui sistem de securitate colectivă trainică. E de presupus că la viitoarea conferință din octombrie a miniștrilor Afacerilor Externe vor fi examinate noi posibilități pentru a se ajunge la o înțelegere în această problemă importantă, deoarece asemenea posibilități nu pot fi scoțite ca epuizate.

Schimbul de păreri în problema germană, care a avut loc la Geneva și în cursul căruia delegația sovietică a expus limpede pozițiile sale, va avea de asemenea importanță atît cînd miniștrii Afacerilor Externe vor relua în octombrie tratativele în probleme ce s-au dezbătut la conferința de la Geneva. Este absolut limpede că rezolvarea problemei germane în condițiile existente acordurilor de la Paris trebuie căutăată pe calea slăbirii încordării internaționale în Europa, pe calea lichidării actualelor grupări militare

între state și a creării unui sistem eficace de securitate colectivă în Europa.

La conferința de la Geneva s-a acordat o mare atenție problemei dezarmării. Acest lucru se explică prin însemnătatea pe care o prezintă această problemă în întreg sistemul de relații internaționale din perioada de după război. În ce privește problema dezarmării, s-a hotărît să se continue căutarea căilor de a se ajunge la un acord, și miniștrii Afacerilor Externe au primit directive corespunzătoare. Guvernul Sovietic fiind un partizan înflăcărat al propozițiilor sale propuneri în problemele reducerii armamentelor și interzicerii războiului atomic, nu refuză în același timp să examineze cu seriozitate orice alte propuneri pătrunse de înțînța de a găsi calea spre rezolvarea acestei probleme.

Delegația sovietică și-a exprimat la Geneva dorința ca reducerea efectivului forțelor armate și armamentelor să înceapă fără alte amînări. Delegația sovietică a propus, în special, ca cele patru puteri să dea exemplu în această direcție, reducînd contingentele lor militare cu numărul trupelor retrase de pe teritoriul Austriei. Acționînd în spiritul acestei propuneri, Guvernul Sovietic a dat un asemenea exemplu, comunicînd hotărîrea sa de a-și retrage pînă la 1 octombrie pe teritoriul sovietic toate trupele sovietice existente în Austria și de a reduce efectivul total al forțelor armate ale U.R.S.S. cu numărul trupelor retrase din Austria. A urmat după aceea o nouă hotărîre a guvernului sovietic cu privire la reducerea pînă la 15 decembrie 1955 a efectivului forțelor armate ale Uniunii Sovietice cu 640.000 de oameni.

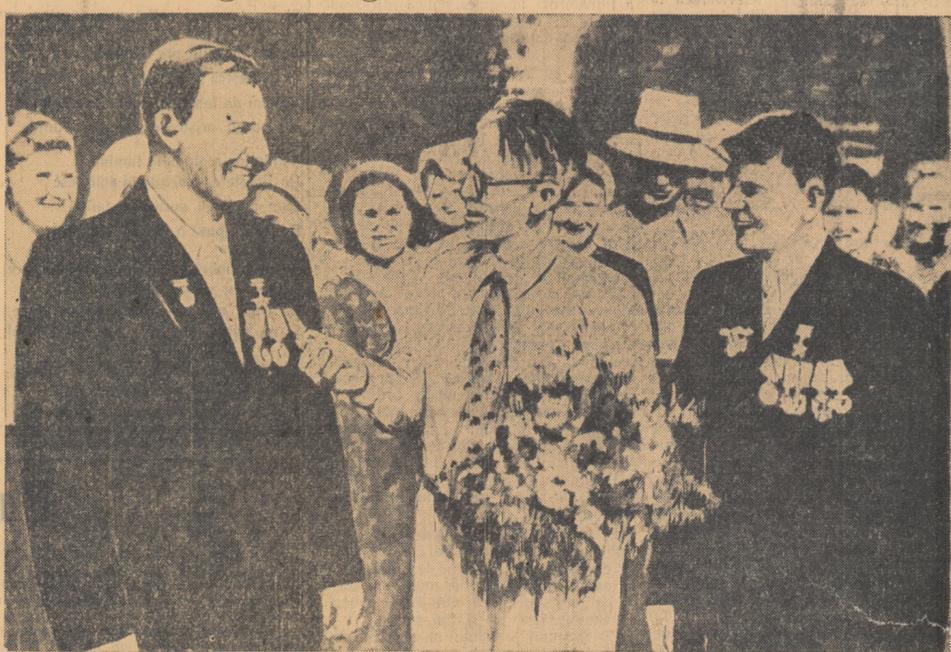
Militarii din rîndurile armatei și flotei lăsați la vatră, li se va asigura de lucru în întreprinderi, sovhoziuri și colhozuri, ținîndu-se seama de domiciliu.

Nu încăpe nici o îndoială că această importantă hotărîre a Guvernului Sovietic va contribui la slăbirea continuă a încordării internaționale și la stabilirea încrederii între state. Primele ecouri din presa străină dovedesc că această nouă măsură, întreprinsă de Uniunea Sovietică, a produs o deosebită impresie în cele mai largi cercuri ale opiniei publice din întreaga lume. Aceia care se pronunță pentru continuarea politicii „războiului rece" nu-și pot ascunde dezamăgirea. Toți adepții întăririi păcii văd în această nouă acțiune a U.R.S.S. o mărturie a posibilității slăbirii continue a încordării în relațiile internaționale.

Politica externă leninistă de pace a Uniunii Sovietice corespunde intereselor vitale ale poporului sovietic, intereselor întăririi păcii și securității în întreaga lume.

(Din „Pravda").

Vizita delegației agricole americane în U.R.S.S.

Călătorind prin Uniunea Sovietică, delegația agricolă americană a vizitat recent și regiunile Krasnodar și Rostov. Ca peste tot, și aici, oaspeții au fost întâmpinați cu prietenie de oamenii sovietici.

În clișeu de sus: John Jacobs, membru al Delegației, discută cu brigadierii N. Borisenco (stînga) și F. Ozornii

Se întăresc legăturile culturale între popoare

EXPOZIȚIA DE LA UNIVERSITATEA DIN MICHIGAN

Ținînd seama de marile interese manifestate de poporul american pentru viața și dezvoltarea culturală a țărilor de democrație populară, redacția revistei studențești editată de universitatea din Michigan (S.U.A.) a organizat o expoziție consacrată culturii țărilor din Europa răsăriteană și China. Administrația universității din Michigan a pus la dispoziție sala universității.

La expoziție, după cum relatează revista „Noutăți studențești internaționale", au fost șase secții: Cehoslovacia, Ungaria, China, Romînia, Bulgaria și Polonia.

Exponatele au fost aranjate pe diferite domenii: teatru, literatură, muzică, artă plastică, artă populară, arhitectură, ziaristică și publicații științifice periodice. Alături de acestea, în trei mari vitrine au fost expuse costume naționale marciante și românești, obiecte de ceramica din Bulgaria, Polonia și Romînia, albume artistice din Polonia, țesături de mătase din China.

Zînic, puteau fi auzite la expoziție înregistrări de melodii populare poloneze, muzică clasică poloneză, muzică maghiară precum și cîntece populare românești și bulgare. La două spectacole date de colectivul studențesc de artiști amatori au fost prezentate dansuri populare poloneze, românești și bulgare.

Profesorii și studenții de la universitatea din Michigan au fost entuziasmați

de expoziție. Sala universității era în permanență plină. După cum relatează un corespondent al revistei „expoziția a produs o deosebită impresie, și după părerea generală, a contribuit mult la o mai bună înțelegere între Răsărit și Apus".

PREZENTAREA UNUI FILM SOVIETIC LA STOCKHOLM

La cinematograful „Tullerassen" din Stockholm a început să ruleze filmul sovietic „Prietenii credincioși". „Este un film plin de conținut, atractiv și vesel care merită laude pentru caracterul său natural și umanitar" — scrie ziarul „Morgen-Tidningen".

Ziarul „Stockholm-Tidningen" remarcă jocul admirabil al artiștilor din rolurile principale.

„Veac nou"